

AKV-NYT

Læs om vores 50-års jubilæum,
vækstsæsonen, optagesæsonen,
kampagneopstarten m.m.

Produktion i Langholt i 50 år

Af agrokonsulent Henrik Pedersen og bestyrelsesformand Søren Østergaard

Arkitekttegning af AKV i Langholt

Fra Dybvad til Langholt

AKV var i perioden 1933 til 1975 beliggende i Dybvad. Placeringen i Dybvad var hensigtsmæssig, da der var en å, hvor man kunne hente vand fra til kartoffelvask, men ikke mindst kunne bruge den til at komme af med spildevandet. Den gik dog ikke i længden!

I 1976 startede produktionen i Langholt. Lokiteten var valgt, da det her lå større gårde, som kunne modtage spildevandet og udnytte det som gødning på landbrugsarealer, og desuden var det tæt på hovedfærdselsvejen mellem Frederikshavn og Aalborg, som gjorde det let at køre kartofler til og kartoffelmel fra fabrikken.

Den første kampagne blev en blandet fornøjelse. Det var tørkeåret 1976 med rigtig dårlige udbytter, og fabrikkens drift var fyldt med problemer, som gjorde, at kampagnen kom til at strække sig til langt efter jul trods en produktion, der blev under det halve af den planlagte.

Produktionen lå på et stabilt niveau frem til 1990, hvor produktionskapaciteten blev fordoblet, og målet hævet til 45.000 ton mel. Dette varede dog kun frem til 1995, hvor kartoffelstivelsen blev kvotebelagt, og AKV fik tildelt en kvote på knap 38.000 ton, hvilket varede frem til 2010. Omkring 2019 blev der igen foretaget kapacitetsøgning, og normalkapaciteten er nu omkring 100.000 ton mel.

50 år – og vi er kun lige begyndt

Således kan vi i år fejre 50 år med AKV i Langholt. 50 år med kartofler, udvikling, investeringer og ikke mindst et stærkt fællesskab mellem avlere og medarbejdere. Det er der god grund til at være stolt af.

Men for AKV handler det ikke kun om at se tilbage. Det handler også om at turde se fremad og om at handle, når verden omkring os forandrer sig, og det gør den i disse år. Vi har fx investeret i en ny fabrik i Langholt, og vores nye derivatfabrik er kommet rigtig godt fra start.

Samtidig med investeringen i den nye derivatfabrik begyndte en helt ny rejse efter bruddet med Cargill. I fremtiden skal vi endnu tættere på kunderne og i langt højere grad selv stå for salget af vores produkter, herunder også de nye produkter fra den nye derivatfabrik. Det er en stor opgave – men også en stor mulighed.

Vores avlere står lige nu over for nogle af de største politiske udfordringer i mange år. Kravene til pesticider bliver strammere, og kvælstofreguleringen kan få stor betydning for dyrkningen af kartofler. Derfor skal vi både kæmpe for ordentlige rammevilkår og udvikle os ud af problemerne.

I mange år har vi sammen med Agrico i Holland arbejdet med nye sorter. Det arbejde skal fortsætte med endnu større fokus.

Vi vil være førende på sorter, der giver høje udbytter og er mere resistente over for sygdomme. Tænk, hvis vi kunne udvikle en ny Kuras med stærk skimmelresistens. Det ville være et kæmpe skridt for både avlerne, miljøet og AKV.

Det vigtigste er menneskene

Vi kan bygge nye fabrikker og udvikle nye sorter, men uden dygtige mennesker kommer vi ingen vegne. Vi har fantastiske medarbejdere og dygtige avlere, som hver eneste dag får AKV til at lykkes. Det fællesskab er måske den vigtigste del af AKV-ånden.

Vi ejer selv vores virksomhed. Vi leverer selv råvaren. Og når vi investerer og udvikler AKV, gør vi det for at skabe en stærkere virksomhed og en bedre fremtid for avlerne. Det har

bragt os gennem de første 50 år i Langholt, og det skal bringe os gennem de næste mange år. For mulighederne er store. Verden efterspørger nye plantebaserede løsninger, og her har kartofflen meget mere at byde på, end de fleste forestiller sig.

De næste 50 år bliver helt sikkert endnu vilde end de første 50 år, og det passer egentlig meget godt til AKV.

Bestyrelsen og ledelsen glæder sig i hvert fald helt vildt til at udvikle, producere og sælge fremtidens plantebaserede fødevarer – med udgangspunkt i noget så enkelt og fantastisk som en nordjysk kartoffel.

Tillykke med de første 50 år i Langholt. Nu tager vi fat på de næste!

Den nyetablerede fabrik i Langholt i 1976

En lovende fremtid

Af salgsdirektør Thomas Ullerichs Andersen

Det er i tider som nu, hvor markedet for nativ stivelse er presset, at vi virkelig ser værdien af salget af modificeret stivelse fra den nye derivatfabrik, da prisniveauet på modificeret stivelse typisk er væsentligt højere end på nativ stivelse.

Det er en noget anderledes salgsproces sammenlignet med nativ salg, men heldigvis står vi godt rustet med mange dygtige kollegaer med stor erfaring indenfor dette område.

Og deres store arbejde har allerede båret frugt, så vi er kommet rigtig godt fra start og har fået flere produkter kommercielt godkendt samt har salg på flere markeder.

Det er en salgsproces, som kræver stor løbende involvering af hele værdikæden. Det er selvsagt en tilvænning for AKV, men vores pipeline med både nye produkter og nye kunder vokser ugentligt, så det ser lovende ud for fremtiden.

Vækstsæsonen 2026 fra en moderkartoffels side

Af agrochef Charlotte Frihauge

Vinteren var lidt kold og lang, men heldigvis havde vi hinanden at holde varmen med, og de fleste, der havde haft det lidt for koldt, blev sorteret fra, inden vi blev lagt i jorden.

Selve processen med at komme i jorden lod også vente lidt på sig – det var i hvert fald ikke så tidligt, som vores mor fortalte os om sidste år.

Da jorden blev lun, kom vi til at vente lidt på vandet. Det gav os til gengæld den fordel, at vi var varme og klar til at komme foran ukrudtet. Ikke at den kamp er nem, men med lidt hjælp, fra både vores avler og hans sprøjte eller den der smarte mekaniske renser, blev resultatet egentlig ganske fornuftigt.

Der var dog stor konkurrence om maden fra gråbynkerne – og hvor er de dog sultne! Dog har vi nok delt maden fornuftigt alligevel.

Pludselig fik jeg det meget tørt. Vandet, der plejer at komme ovenfra, holdt pause, selvom dagene blev over 30 grader varme. Jeg ville så

gerne have haft nogle dråber, så mit yngel kunne have fået lov til at vokse lidt bedre.

Omvendt var vi heldige med sygdommene i år. Jo, der var angreb af den der irriterende skimmel tidligt, og hos nogle blev angrebene særligt vedholdende, men når solen virkelig skinner, temperaturen er høj, og duggen om natten er en mangelvare, så har skimmel ikke de bedste betingelser for at brede sig.

Rart for vores avler, at han trods alt kunne trække vejret lidt mindre bekymret på den front, selvom tungen skulle holdes helt lige i munden for at få strategi og plan til at gå op.

Mit yngel har mange steder knap nok nået den ønskede størrelse eller mængde, og 2026 bliver desværre ikke et rekordår. Men jeg gjorde mit bedste og fik klart de allerbedste forudsætninger stillet til rådighed af min avler.

Vejret er og bliver ingen herre over.

En moderkartoffels fortælling

Optagesæsonen og spillet med dårlige odds

Af agrochef Charlotte Frihaug

Netop som kampagnen 2026 er skudt i gang, er det tid til at få optagningen og lagringen af årets høst færdigplanlagt. Optagekapaciteten i Nordjylland udnyttes til det yderste – og sommetider måske lidt ud over kanten. Derfor er en strategi og en plan endnu vigtigere.

Optimalt optages kartofler i de første tre uger af kampagnen til direkte levering, hvorefter optagningen af lagerkartofler begynder, samtidig med at der naturligvis stadig leveres kartofler direkte fra marken. Der er typisk fornuftigt vejr til optagning i denne periode, hvilket gør lagerkartoflerne nemmere at opbevare. Generelt sidder der mindre smuds på dem, og tørre knolde har en bedre holdbarhed end mudrede, våde knolde.

Kuleopbevaring bliver også nemmere med en fast bund – både ved optagning, opbevaring og oplæsning igen. En tør, plan kulebund betyder ganske enkelt mindre smuds. Ventilering og tørring i huse bliver ligeledes væsentligt nemmere med tørre kartofler, da der er mindre vand, der skal tørres væk. I den sidste uge af oktober bør man få taget de sidste lagerkartofler op, så der kun er kartofler tilbage til to optagedage i november – de sidste kartofler til direkte levering.

I princippet kan kartoflerne sagtens blive i jorden, til de skal leveres i januar. Men der er en ukendt faktor, som alligevel er meget væsentlig: vejret! Regn og våde marker kan løses ved at spænde et par traktorer foran hinanden, og dermed slæbe optageren igennem. Men når først frosten sætter ind, bliver tingene komplicerede, og så spilles der kartoffel-lotto.

Jordskorpen kan bære lidt op, men kun nogle timer, indtil dagen får fat. En frossen kartoffel indeholder fortsat stivelsen, men i det øjeblik den tør op, omdannes stivelsen til sukker. Og det er ikke lige det, anlægget på AKV kan udvinde med den nuværende opsætning.

Kartoffel-lottospillet har en indsats på hele avlen på det areal, der er tilbage. Når prisen på stivelse er bedst, er det op mod 50.000 kr./ha, mens gevinsten er i en helt anden størrelsesorden: omkostningen til dækning med halm og plastik samt timeindsatsen – alt i alt måske 500 kr./ha. Dermed er kartoffel-lottospillet med de absolut dårligste spilodds og en meget dårlig forretning. Som bonusinformation er

frosten de sidste tre år kommet lige omkring den 15. november. Det giver altså bagkanten for optagetiden.

Optagekapaciteten er ikke for stor i Nordjylland, og derfor er det væsentligt at bruge alle dage fra første optagedag, hvor vejret er tjenligt til optagning. Lagerkartofler kan sagtens ligge fra slutningen af september og indtil den sidste uge af kampagnen, hvis bare de er opbevaret korrekt.

Korrekt opbevaring gennem vinterperioden betyder tørre kartofler, i kule er de godt dækket af halm og plastik, helst i et relativt åbent område med længderetning nord-syd, så vinden fra vest kan skabe naturlig ventilation. På de lune dage er kulen åben i siden med bukke, mens den på de kolde dage lukkes. I husene er det vigtigt at sikre, at kondensen ventileres væk, men naturligvis også at holde øje med temperaturen. Her gælder de samme principper: åbning på lune dage og lukning på kolde dage. Husk også eventuel isolering af ydervæggene.

Med disse råd er der gode muligheder for at holde kvaliteten i det kæmpe stykke arbejde, der allerede er lagt i kartoflerne.

En moderkartoffels fortælling

Kampagneopstart

Af produktionsdirektør Carsten Hjortshøj

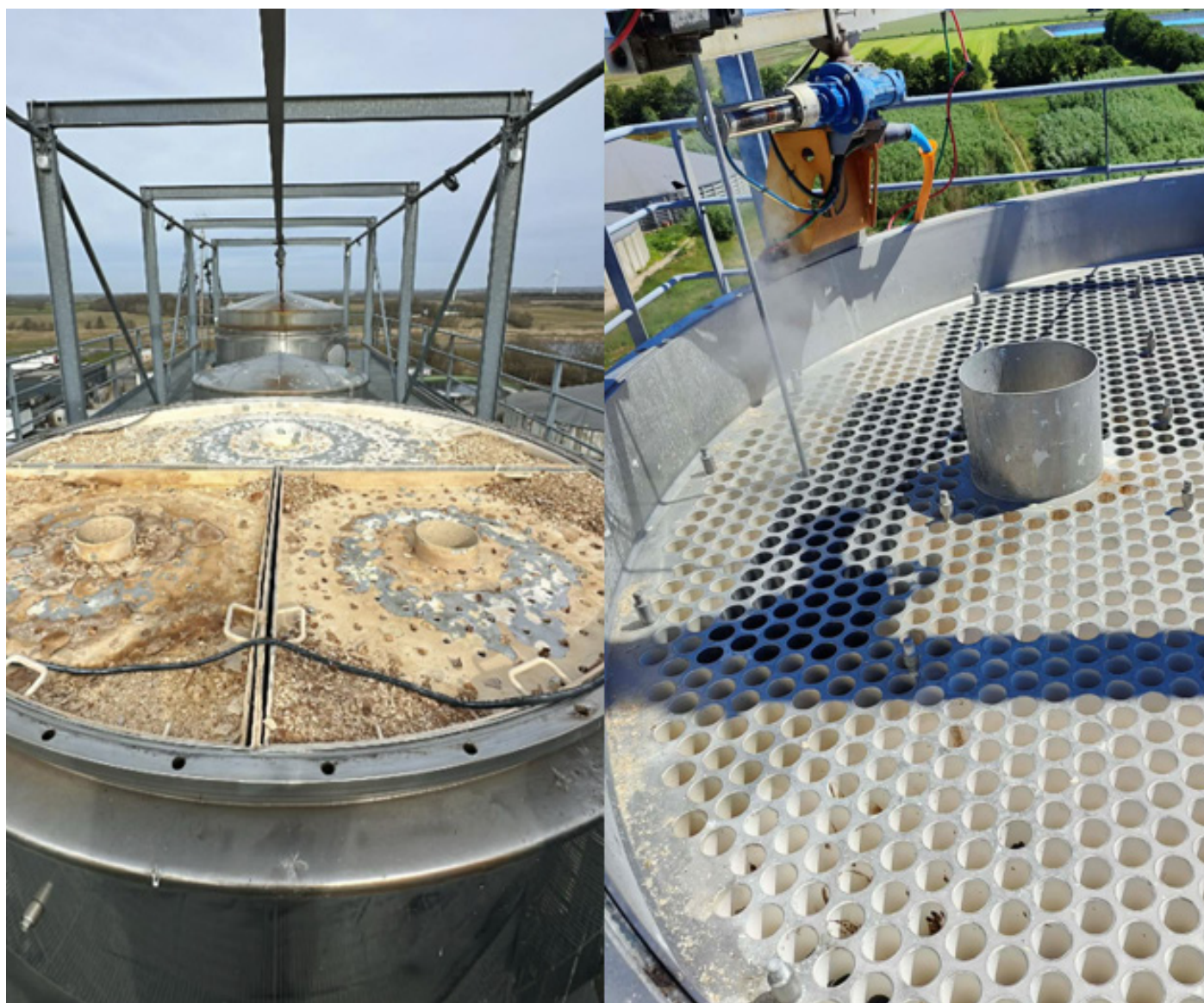
Siden afslutning på sidste kampagne har der som vanligt været fokus på renovering og optimering af vaskeriet og stivelsesfabrikken.

Udover de almindelige vedligeholdelsesopgaver grundet slitage har der under renoveringen været fokus på bl.a. sikkerhed, kvalitet og vinterforanstaltninger, hvor især vaskeriet har haft vores opmærksomhed. Inde i selve produktionen har der udover de almindelige renoveringsopgaver også været fokuseret på mindre optimeringstiltag til bl.a. kvalitetsforbedringer.

Vores største udfordring i løbet af kampagnen sidste år, og som også var vores største kapacitetsbegrænsning, var vores inddamper. Det, der sker med inddamperen er, at den over tid "kalker til", hvilket vil sige, at der brænder calciumoxalat fast på rørene.

I takt med, at det brænder sig fast, og den indvendige diameter i rørene formindskes, reducerer det mængden af vand, der kan komme igennem rørene. Dette er ikke et nyt problem, men bliver større i takt med de stigende mængder, der produceres, og dermed mere vand der skal inddampes. Det er normal kutyme, at vi efter kampagnen renser alle rørene i inddamperen med en yderst kraftig højtryksrenser for at fjerne belægningerne, hvilket kan ses på billedet nedenfor.

Vi har i år haft yderligere fokus på rengøring af inddamperen, og vi har ændret på rengøringsfrekvensen til den kommende kampagne i håb om, at vi kan holde mængden af påbrændinger på rørene nede fra starten. Formålet er at holde den høje kadence i produktionen i længere tid end tidligere.

Inddamperen før og efter rengøring med højtryksrenser

Et fortsat nervøst marked

Af salgsdirektør Thomas Ullerichs Andersen

Den store kampagne 2025/2026, hvor udbuddet af stivelseskartofler klart overgik efterspørgslen, har medført, at der i Europa er et stort overgangslager af stivelseskartofler nu, hvor den nye kampagne er begyndt.

Det betyder, at et par producenter pt. er meget aggressive på deres prissætning i bestræbelserne på at få solgt ekstra mængder og få gjort plads i siloerne til den nye kampagne.

AKV er heldigvis ikke blandt disse producenter. Vi har været dygtige og udvist rettidig omhu til at få afsat mængderne i god tid, da markedet i efteråret begyndte at vende prismæssigt. Vi står derfor i en situation i dag, hvor vi ikke har behov for at jage det dårligste salg for at afsætte ekstra mængder.

Endelig forventer vi, at den megen varme og tørre sommer, især i Sydeuropa, vil have en negativ påvirkning på udbuddet af den nye kampagne. Dette vil alt andet lige have en positiv indflydelse i form af svagt stigende priser.

Så til trods for, at vi pt. stadig befinder os på et generelt lavt priseniveau, så står AKV godt rustet til at komme igennem dette regnskabsår med skindet på næsen.

Inddamperen efter rengøring med højtryksrensere

Nyt ansigt på AKV

Af direktionsassistent Mai Ly Nguyen

Pernille Arent Simonsen er ansat som agrokonsulent. Hun er nyuddannet med en kandidat i biologi fra Aalborg Universitet, hvor hun især har arbejdet med insekter som alternativ proteinkilde. Hun glæder sig til at blive en del af mange forskellige og spændende opgaver, som kan bidrage til fortsat forbedret produktion af kartofler.

Pernille er 25 år og bor i Aalborg, hvor hun bruger rigtig meget tid på løb og samvær med sine venner. Oprindeligt kommer hun fra Bjerringbro i Midtjylland. Hendes far har drevet gartneri i størstedelen af hendes liv, og hendes morfar har haft svineproduktion, så hendes interesse for landbruget er opstået naturligt heraf.

Kalender for kommende arrangementer

Onsdag den 10. februar 2027
Tirsdag den 22. juni 2027

Avlermøde
Generalforsamling

Hjallerup Kulturhus
Hjallerup Kulturhus

ADMIN. & PRODUKTION
GRAVSHOLTVEJ 92
9310 VODSKOV

SALG
AGRO FOOD PARK 13
8200 AARHUS N

TLF: +45 96 38 94 20
MAIL: AKV@AKV.DK
WEB: WWW.AKV.DK